

NŐSZIRMOK – GULISIO TÍMEA KIÁLLÍTÁSA

2017. július 13–28.

Nőszirmok. Több mint romantikus fogalom, de a szenvedés és a fájdalom mintha legalább annyira jelen lenne ebben a nyersen formálódó művészetben, mint a gyengédség és a gyönyör. Itt a nőszirmok vadon teremnek, és nem Shelleyvel és Byronnal állnak szoros összefüggésben, hanem a megélt valósággal küzdő fiatal festővel és költővel, aki álneven mozog a másság ingoványos útjain. Mindeközben szókimondásra törekszik, nem púderozza és esztergályozza a megnyilatkozás formáit, a nyers beszéd összeszövődő indáit. Nyíltsága és őszin-

tesége bámulatos és tiszteletre méltó, élményei valóságok, igazak. Élményei olyanok, amelyeket az emberek többsége soha sem fog megtapasztalni, csak néhány kiválasztott. Őt a Leszbosz szigetén alkotó ógörög verselő, a szenvedély költőjeként ismert Szapphó nemzette, aki elsőként írta meg a nők közötti szerelmet, leírva a vágy lélekrengető erejét:

Szélvihar a hegyormokat tépi.
A tölgyesben vad-dühösen vájkál,
Jobban vájkál Erósz a szívemben...
Újra gyötör Erósz gyötrellemmel,
Testem bágyad. Ellenállhatatlan,
kínzó, édes vad szörnyeteg, Erósz.

Guliso ugyan Szapphó leszármazottja, de mint a felvilágosult európai kultúrában - Szapphó után vagy kétezer hatszáz évvel - járatos személy, sokkal közvetlenebbül, kendőzetlenebbül és átütőbben fejezi ki írásos és képi módon a megélt vágyat és a megtapasztalt beteljesülést. Képei ennek folytán alapvetően figurálisak, ember- és testközpontúak, színei kifejezők, elsődleges érzelmektől izzók, szélsőségesen naturalisták.

Szerelemből élek
Mint egy kurva
Csak én nem kérek
Nem is várok

Semmit vissza
Egyszer használatos
Nőt keresek
Eldobható csomagolásban
Ha már nem szeretem
Ne járjon utánam
Kísértsen mást
Legyen szellem
Fején fehér kukazsákkal

- írja Guliso verseinek egyikében (*Fátyol*), és tovább böngészve a sorok között egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy itt elsősorban a testi szerelem a kultivált műfaj. A költő

nem finomkodik, ugyanolyan nyersen ír, mint amilyen nyersek a képei (*Sir [Szőr]*):

Nyúlászór-kalapomat sok mocsokba forgattam már
Sok fejet sok pinát takartam le vele

Megfogtam az Istennő visszeres lábát
Én leszek személyi kultuszának elsőrangú minisztere

Csak földi testére vágyom
Pedig az égitesteket is meg tudná venni nekem

Hihetnénk, ezt az életszagú művészetet nem lehet címkézni, besorolni semmilyen kánonba. Nem egészen így van. Nem foghatunk mellé, ha Gulisio festészete kapcsán az *art brut* tájékán tekintünk szét, ama piktúra izgalmas világában, melynek alapjait Jean Dubuffet hozta létre a múlt század negyvenes éveinek közepén. A francia alkotó egy történetileg fontos csoportos kiállítását hozott létre 1949-ben *Az art brut a kulturált művészetek felett* címmel, melyen lelki betegek, iskolázatlan festők, úgynevezett amatőrök mutatkoztak be.

Olyan őszinte és tiszta alkotók után kutatott, akiket nem rontott el a művészeti oktatás, és akik nem a külső elvárások függvényében alkottak, hanem kizárólag a maguk belső szükséglete szerint. A nyers művészet hívei nem a hagyományos vagy a modern művészet motívumaiban, illetve felhalmozott tudásanyagában keresik a támpontokat, hanem a saját tudatuk és tudatalattijuk bugyraiban kutakodva találják meg mondanivalójuk forrását.

Gulisio Tímea ennek a ma is népszerű irányzatnak egyik vezető személyisége, akinek munkái felbolygatják a kortárs közönséget, holott ő semmi mást nem csinál azon kívül, hogy őszintén kitérüljön előttünk. Mintha csak azt mondaná: tartsatok velem, ha mertek.

SZOMBATHY BÁLINT

